

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

13 mei 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de doorzending van het auditrapport betreffende misbruiken in de huisvestingssector naar de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brief van Europees Commissaris Frits Bolkestein betreffende het naleven van de Europese concurrentieregels bij de uitbesteding van het milieubeleid in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het standpunt van de federale staatssecretaris voor Energie over de 'Elia-compensatie' voor de gemeenten

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 13 mei 2003

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.16 uur.*

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de doorzending van het auditrapport betreffende misbruiken in de huisvestingssector naar de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Heeren tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de doorzending van het auditrapport betreffende misbruiken in de huisvestingssector naar de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op zaterdag 26 april 2003 maakte u plots bekend dat u de interne audits over mogelijke misbruiken in de huisvestingssector zou doorsturen naar de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie. Uiteraard ben ook ik van mening dat fraude tot op het bot moet worden aangepakt. Ik was echter niet de enige die zowel de inhoud, de stijl en de timing van uw mededeling op radio en tv onthutsend vond.

U zei dat tientallen socialehuisvestingsmaatschappijen zich schuldig hadden gemaakt aan misbruiken. In één krant stond zelfs dat de hele sector corrupt was. Met andere woorden, alle pogingen die de sector de afgelopen jaren heeft gedaan om mensen ervan te overtuigen dat de vennootschappen eerlijk en doorzichtig werkten, werden door u met één pennentrek tenietgedaan. Het gaat om meer dan 100 socialehuisvestingsmaatschappijen.

Mijnheer de minister, ik was niet verrast door uw stijl, want die kennen we ondertussen. Ik was wel geschrokken over de inhoud van de boodschap die u bracht.

Deze regering tracht nu al 4 jaar een huisvestingsbeleid te voeren. Van bij de aanvang van deze regeerperiode is de problematiek van de werking van bouwmaatschappijen en mogelijke misbruiken aan bod gekomen. Een eerste audit dateert van 31 mei 2002, en had vooral tot doel duidelijkheid te scheppen na de publicaties in De Morgen. Verscheidene beschuldigingen waren terecht, andere volledig onterecht en nog andere onbewijsbaar. Voor u was dit alvast voldoende reden om de top van de VHM volledig aan de kant te schuiven. We kennen ondertussen het arrest van de Raad van State. Dit is nog maar het begin.

Daarnaast was er nog een tweede auditrapport. Daarin werd nagegaan of de beschuldigingen, geruchten en de vermoedens van fraude terecht waren. Ik heb de twee lijvige rapporten doorgenomen : enkele klachten waren terecht, maar opnieuw bleek dat andere niet konden worden bewezen.

De hoofdconclusie van de interne audit was dat vele klachten te wijten zijn aan een gebrek aan professionalisme binnen de bouwmaatschappijen. Andere hebben te maken met de juridische onduidelijkheid die tot op vandaag bestaat over het statuut van die maatschappijen.

Het heeft me verrast dat u die dossiers hebt doorgestuurd naar de CDDBC. Het is merkwaardig dat de raad van bestuur van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij het blijkbaar niet opportuun vindt om dat te doen, maar wel stelt dat hij de problemen wenst op te lossen en de aanbevelingen van de audits wenst op te volgen.

Heeren

Mijnheer de minister, ik kan me niet van de indruk ontdoen dat u het ogenblik om de rapporten over te maken aan de centrale dienst lukraak hebt gekozen. Er is een duidelijke link met wat de heer Decaluwe naar voren heeft gebracht, namelijk de problematiek van de wervingsprocedure, de vergoedingen van de externe manager van de VHM en de door u aangestelde VHM-voorzitter. Toeval of niet, ik weet het niet, maar insiders zijn formeel. Ik ga echter enkel voort op wat ik zelf heb gehoord. Ik laat de uitspraak dan ook voor rekening van die insiders.

Het tweede auditrapport is reeds bekend sinds januari. We vragen ons dan ook af waarom u pas 4 maanden later die stappen zet. Wat ik eigenlijk nog veel erger vind, is dat heel de discussie over de professionaliteit en het statuut van die bouwmaatschappijen de voorbije 4 jaar al herhaaldelijk aan bod is gekomen in deze commissie. 4 jaar later is er nog altijd niets veranderd. We hadden die audit daar niet voor nodig.

Mijnheer de minister, u hebt heel bitsig en ongenuanceerd gereageerd. Het resultaat was dat de koepelorganisaties van de huursector, de VLEM en de VVH, onmiddellijk en unaniem hebben beslist om het overleg stop te zetten. Ik heb intussen begrepen dat beide organisaties gisteren op uw kabinet zijn geconvoceerd om na te gaan hoe dat overleg opnieuw kan worden opgestart. Zij verdenken u ervan dat u op de kap van de huisvestingsmaatschappijen politieke rekeningen wilt vereffenen. De uitspraken die u die bewuste zaterdag hebt gedaan, bewijzen dat.

Het feit dat u alle bouwmaatschappijen over dezelfde kam scheert, betekent dat u het dossier niet kent. Ik wil geen zaken in de doofpot stoppen, maar u moet het kind niet met het badwater weggooien op een ogenblik dat de nood aan sociale woningbouw zo groot is. Momenteel wachten 70.000 mensen op een sociale huurwoning.

Ik wil nog even de nadruk leggen op wat we wél moeten doen om de sociale woningbouw te dienen. Daartoe hebben we structuren en instellingen nodig die heel accuraat kunnen werken. De maatschappijen hadden en hebben het nog steeds heel moeilijk met de inhoud van de boodschap. Zij vinden dat er hard moet worden opgetreden in die gevallen waarin strafrechtelijke feiten kunnen worden bewezen.

Tegelijkertijd stellen we echter vast, mijnheer de minister, dat u zelf die feiten voortdurend naar uw hand zet. Zo hebt u het constant over het misbruik van overheidsgeld. U laat zelfs uitschijnen dat het vermogen dat bouwmaatschappijen opbouwen, belastinggeld is. U verliest daarbij uit het oog dat bouwmaatschappijen in eerste instantie hun middelen genereren door hun eigen werking en dat de overheidssubsidie nog altijd marginaal is. Wat de eigendomssector betreft, is het zelfs zo dat de subsidie op het investeringsprogramma niet wordt toegekend aan de bouwmaatschappijen, maar door de VHM rechtsreeks wordt omgezet in een subsidie op de lening aan de particulieren.

Bovendien, mijnheer de minister, wekt u constant de indruk dat het personeel van de huisvestingsmaatschappijen ambtenaren zijn. Dat zijn echter mensen die in dienst zijn van een privaatrechtelijke vennootschap met een publiekrechtelijk karakter. Als u daar niet mee akkoord gaat, moet u iets veranderen aan het statuut van die vennootschap. In de audit zouden daarover suggesties worden gedaan: ofwel maakt u er privaatrechtelijke rechtspersonen van en wordt het toezicht beperkt, ofwel schaft u ze af en maakt u er afdelingen van de Vlaamse overheid van.

De meerderheid van de werknemers die vandaag in dienst zijn van de Vlaamse Gemeenschap, vallen onder een eigen paritair comité. De ambtenaren van de VHM en zoveel andere ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap worden niet betaald door de Vlaamse overheid, maar door beheersvergoedingen op de activiteiten van de bouwmaatschappijen. Met andere woorden, hoe meer activiteiten een bouwmaatschappij ontplooit, hoe meer ze moet betalen aan de VHM.

Een studie van professor Lagae van een paar jaar geleden heeft duidelijk aangetoond dat de door de VHM aan de bouwmaatschappijen opgelegde statuten duidelijk in strijd zijn met de vennootschapswetgeving. Het gaat over vennootschappen met een eigen raad van bestuur. Het optreden van de VHM is dan ook vaak een inbreuk op de vennootschapswetgeving, maar ook op de arbeidswetgeving.

Mijnheer de minister, waarom doet u daar niets aan in de plaats van uitspraken te doen in de media die geen steek houden en die ervoor zorgen dat een hele sector voor jaren in het verdomhoekje wordt gestopt? En Jan Modaal onthoudt daaruit dat hij opnieuw 3 of 4 jaar zal moeten wachten op een sociale huurwoning. Hij heeft er geen boodschap aan hoe en door wie die woningen worden

Heeren

gebouwd, hij gaat ervan uit dat zulks gebeurt door instellingen die goed werken. Met uw uitspraken van enkele weken geleden gooit u echter alles op hetzelfde hoopje. Ik blijf erbij : dat dient de democratie niet – tot spijt van wie het benijdt.

We delen de conclusie van het rapport dat er te weinig professionalisme is. Er moet een schaalvergroting in de sector komen. U zegt dat u geen fusie wilt opdringen. Mijn mening is dat fusies in sommige gevallen nodig zijn. Een ding is duidelijk : als fraude wordt vastgesteld, moet er hard worden opgetreden, zo niet kunnen de raden van bestuur hun rol als werkgever niet ten volle spelen. Een belangrijke stap is het verplichten van alle maatschappijen om een bedrijfsrevisor in dienst te nemen. Die zou de symbolische rol van VHM-commissaris kunnen overnemen.

Deze suggestie is blijkbaar niet in dovemansoren gevallen. Ik heb vandaag vernomen dat u een omzendbrief hebt verstuurd waarin bouwmaatschappijen worden verplicht om een bedrijfsrevisor aan te nemen. Ik juich dat toe, maar betreur dat dit niet een half jaar eerder is gebeurd. De resultaten van de interne audit zijn namelijk al een half jaar oud. Mijnheer de minister, ik waarschuw u er ook voor om daar niet alle heil van te verwachten.

Mijnheer de minister, ik wil u een aantal concrete vragen stellen. Ik hoop deze keer een fatsoenlijk antwoord te krijgen. Waarom maakte u het dossier van de interne audit over aan de CDDBC ? De voorganger van deze dienst, namelijk het Hoog Comité van Toezicht, kwam in een aantal van dezelfde dossiers tot de conclusie dat bepaalde klachten ongegrond waren. Ik ga ervan uit dat er elementen zijn waarom u oordeelde het dossier toch door te spelen. Op welke datum hebt u het dossier aan de CDDBC overgemaakt ? Hoe luiden de besluiten van de interne audit en van de raad van bestuur van de VHM met betrekking tot dit onderzoek ? Hoe komt het dat de raad van bestuur oordeelde het dossier niet aan de CDDBC over te maken ? Ik heb die vraag al eens gesteld, maar kreeg toen geen duidelijk antwoord.

Er zijn heel veel onderzoeken gebeurd die veel overheidsgeld kosten. Welke bedragen werden door de overheid, inclusief de VHM, al uitgegeven aan de audit en de controleonderzoeken naar aanleiding van de verschillende onderzoeksopdrachten ? Ik had graag een gedetailleerde lijst gekregen van alle onderzoeksopdrachten en de kosten die eraan verbonden zijn. Welke stappen hebt u al

gezet om het professionalisme binnen de sector te verhogen en meer duidelijkheid te creëren in het grijze gebied rond de statuten van de maatschappijen ? Deze bevoegdheid werd immers door de Raad van State aan de VHM ontnomen en aan de Vlaamse regering toegewezen.

We kennen het standpunt van de VLEM en de VVH. Ik heb begrepen dat er gisteren overleg is gevoerd met deze organisaties. Wat is het resultaat daarvan ? Komen ze op hun standpunt terug ? Willen ze participeren in het licht van een nieuw sociaal huurbesluit ?

Mijnheer de minister, op mijn laatste vraag verwacht ik geen antwoord, maar ik stel ze toch. Bent u bereid om uw conclusies te trekken als blijkt dat in bepaalde dossiers de beschuldigingen en de publieke aanklacht ongegrond blijken te zijn ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, dit onderwerp is al meermaals ter sprake gekomen in dit parlement. Er is sprake van een fraudedossier.

Ik heb de omstandige audit gelezen. Het rapport concludeert dat – kleine misbruiken niet te na gesproken – de speelruimte nogal ruim werd genomen. Wat kon en niet kon, werd nogal breed geïnterpreteerd. De sector zat in de schemerzone en er heerste een mentaliteit van 'ons kent ons' zoals in de jaren tachtig de geplogenheid was. Misschien zijn enkele lokale SHM's wel de laatste burchten van deze mentaliteit. Die sfeer is af te keuren, dat is duidelijk, en we moeten daar krachtadig tegenin gaan. U zult mij niet horen zeggen dat uit die audit blijkt dat er sprake is van actieve fraude op grote schaal. Het verwondert me dan ook dat u het dossier aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie overmaakt. Het zou gaan om nieuwe elementen die nog niet werden onderzocht.

Mijnheer de minister, ik wil u enkele vragen stellen. Waarop baseert u zich om precies die dossiers door te verwijzen ? U zegt zelf dat u dit wilt uitzoeken tot op het bot. Betekent dit dat wij als commissieleden nog niet van alles op de hoogte zijn ? Indien ja, waarom hebt u zo lang gewacht om die dossiers door te verwijzen ? Bent u pas onlangs op de hoogte gebracht van ergere fraudezaken of frauduleuze praktijken ?

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil even duidelijk zeggen dat mijn fractie de minister in dit dossier voor 100 percent steunt. De afgelopen jaren werd heel veel geïnvesteerd in de audits. Uiteraard moet daar iets mee gebeuren.

Is er sprake van fraude of niet ? Ik ben geen juriste, maar als ik de auditrapporten lees, moet ik besluiten dat een aantal zaken niet kunnen of zich toch in de schemerzone bevinden. Misschien had dit vlugger gekund. Dat is één zaak. Misschien zijn een aantal dossiers uit het auditrapport gelicht.

Ik zou graag een overzicht van u krijgen, mijnheer de minister. Hoe ver gaat u hierin en welke timing hebt u gepland ?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil in de eerste plaats aan mevrouw Heeren zeggen dat ik zelf geen enkel initiatief heb genomen om dit nieuws naar buiten te brengen. Ik heb wel beslissingen genomen, daar zal ik het zo dadelijk over hebben.

Er zijn blijkbaar ijverige mensen die precies weten wat er aan de hand is. Dat is hun verantwoordelijkheid. U moet niet denken dat ik de pretentie heb om die mensen te sturen of dat ik hun hand kan vasthouden om bepaalde zaken te schrijven. Ik hoop dat u intussen weet dat dit niet het geval is.

Uw interpellatie maakt duidelijk dat er nog steeds grote verwarring heerst. Enerzijds beweert u dat sommige zaken overdreven zijn, en anderzijds wilt u misbruiken zeer zwaar aanpakken. U mag van mij verwachten dat ik mijn taak vervul. Uit mijn antwoord zal blijken dat ik correct heb gehandeld.

We moeten twee zaken onderscheiden. Er is uit de audit een lijst van vermoedens en een lijst van inbreuken naar voren gekomen. Het is niet aan mij – dit wil ik ook op voorhand zeggen – daar een oordeel over te vellen. We moeten weten wat juist is en wat niet juist is. Wat als waar bevonden wordt, moet een normaal strafrechtelijk gevolg krijgen. Er is nooit gezegd dat iedereen over dezelfde kam wordt geschoren. Daar kom ik nog op terug.

De vergadering gisteren heeft duidelijk gemaakt dat sommige elementen overgeaccentueerd worden. We kunnen niet vermijden dat een dossier wordt doorgezonden. Dat leidt dan ook tot verdachtmakingen voor de hele sector. Ik heb dat recent bij openingen van projecten van SHM's uit-

drukkelijk gesteld : 99 percent van de maatschappijen hoort daar niet bij. Zij hebben er alle belang bij dat er duidelijkheid komt. Daar gaat het nu juist om : die duidelijkheid moet er komen op basis van wat ik gevraagd heb.

Op uw vragen wil ik het volgende antwoorden, en daarmee zal ik tegelijk reageren op de vragen van de heer De Cock en mevrouw De Martelaer. Een deel van de informatie is u reeds bekend. Het administratief onderzoek door de interne audit bij de VHM werd in twee delen uitgevoerd. Deel I kwam er naar aanleiding van de aantijgingen die in de pers werden geformuleerd lastens de VHM. Deel II volgde op de vaststellingen die door de interne audit werden gedaan tijdens het eerste administratief onderzoek bij de VHM en naar aanleiding van nieuwe aantijgingen die via diverse kanalen onder de aandacht van de interne audit werden gebracht. Deze betroffen aangelegenheden die niet tot de scope van het eerste administratief onderzoek behoorden.

Deel I werd, na indiening in deze commissie, hier uitvoerig besproken. Van deel II werd zowel het eindrapport als het syntheserapport door mij overgemaakt aan het secretariaat van deze commissie en nadien, op 23 januari 2003, verspreid onder alle leden, zowel vaste als plaatsvervangende, alsook aan de fracties. Tot op heden werden deze rapporten van deel II niet besproken in commissie.

Ik wil hier klaar en duidelijk stellen dat ik mijn rol terdege vervuld heb. Het parlement werd op voorhand volledig ingelicht. Als lid van de uitvoerende macht is het bovendien mijn plicht om alle middelen aan te wenden en uit te putten om deze aangelegenheid volledig en ten gronde af te handelen. Het is bovendien in ieders belang om in deze delicate en gevoelige aangelegenheid volstreekte duidelijkheid te scheppen. Ik wil hierbij op geen enkele wijze een eigen oordeel vellen, laat staan me in de plaats van het gerecht te stellen.

Ten aanzien van het uitblijven van de bespreking van het tweede deel van het administratief onderzoek, heb ik mijn verantwoordelijkheid opgenomen. Ik heb dit onderzoek aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie overgemaakt. Indien ik dit niet had gedaan, was me vandaag ongetwijfeld verweten dat hier een doofpotoperatie wordt uitgevoerd.

Op 29 april 2003 heeft de interne audit op mijn initiatief klacht ingediend bij de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie met betrekking tot de mogelijke strafrechtelijke inbreuken die in de

Gabriels

door de interne audit onderzochte dossiers zijn vastgesteld. Een aantal van deze dossiers zijn eerder al door het Hoog Comité van Toezicht onderzocht. De feiten die in het administratief onderzoek van de interne audit zijn aangehaald, zijn evenwel nog niet door het Hoog Comité van Toezicht onderzocht.

De enige uitzondering hierop is de aankoop van meubilair en van bureaumateriaal door de VHM. Met betrekking tot deze aankopen is de wet op de overheidsopdrachten niet gerespecteerd. Tijdens het administratief onderzoek is gebleken dat, ondanks het feit dat iedereen hiervan overtuigd was, deze aankopen hebben plaatsgevonden.

In dit verband zou ik graag even het algemeen besluit van een detailrapport van de interne audit voorlezen: 'Reeds in 1993 was men op de hoogte van de onwettigheid van de gevolgde procedure. Die werd nogmaals herhaald in een intern auditrapport van 1997. Niettegenstaande deze vaststellingen, blijft de raad van bestuur, op enkele uitzonderingen na, bij de beslissing om het meubilair bij Bulo aan te kopen zonder raadpleging van concurrentie en dus met miskennen van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Voor directiemeubelen wordt nog steeds de huisstijl ingeroepen om bij Bulo te bestellen, en dit niettegenstaande in 1996 bleek dat Bulo deze huisstijl niet meer kon leveren en er toen bij een andere firma werd besteld.'

Wat de besluiten van de interne audit en van de raad van bestuur van de VHM met betrekking tot dit onderzoek betreft, zou ik hier even willen verwijzen naar de rapporten die reeds aan het secretariaat van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid zijn overgemaakt.

De raad van bestuur van de VHM heeft kennis genomen van de rapporten van de interne audit. De aanbevelingen die de interne audit naar aanleiding van het administratief onderzoek heeft geformuleerd, zijn door de raad van bestuur bekrachtigd. De minister-president heeft in samenspraak met mij de opdracht gegeven om dit administratief onderzoek uit te voeren. De raad van bestuur is op de hoogte gebracht van het rapport van de interne audit en heeft dit rapport besproken.

Op basis van twee overwegingen heeft de raad van bestuur van de VHM besloten niet naar de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie te stappen. Ten eerste was de raad van bestuur ervan

overtuigd dat het tweede deel van het administratief onderzoek, naar analogie met het eerste deel, nog in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid van het Vlaams Parlement zou worden besproken. Ten tweede was de VHM niet de opdrachtgever van het administratief onderzoek.

Mevrouw Heeren heeft daarnet ook gevraagd welke bedragen de Vlaamse overheid, inclusief de VHM, aan audits en onderzoeken heeft uitgegeven. Het administratief onderzoek is door de interne audit uitgevoerd. Het gaat hier met andere woorden niet om een studie. Voor de ondersteuning van de interne audit heeft het studiebureau Arthur Andersen 1.362 euro ontvangen. Sinds 1999 is enkel naar aanleiding van het zogenaamde 'dossier Beringen' een onderzoek uitgevoerd. De VHM heeft de firma Ernst & Young hiervoor 56.990 euro betaald.

Ik heb reeds verschillende stappen gezet om het professionalisme te verhogen. Het professionalisme is hier overigens al het onderwerp van verschillende interpellaties geweest. Zo heeft de heer De Cock naar aanleiding van de eerste interne audit een duidelijke interpellatie gehouden. Uit al deze interpellaties is gebleken dat we, zeker wat de grijze zone rond de statuten van de sociale bouwmaatschappijen betreft, meer duidelijkheid moeten creëren.

Ik heb een aantal aanbevelingen gedaan. Naar aanleiding van het administratief onderzoek heeft de interne audit tevens een aantal interne aanbevelingen gedaan. Ik heb deze aanbevelingen in mijn beleidsbrief opgenomen. In een omzendbrief heb ik de betrokken maatschappijen opgeroepen om de diensten van een bedrijfsrevisor in te roepen. Ik kan hen dit echter niet opleggen. Deze concrete aanbeveling is een gevolg van de besprekingen die ik op het einde van vorig jaar met de regeringscommissaris heb gevoerd.

Mijns inziens is het van het allergrootste belang om de gevraagde controle op een effectieve en een efficiënte wijze te laten verlopen. De VHM en de Arohm werken momenteel, in nauwe samenwerking met mijn kabinet, aan de verdere implementatie van de gedane aanbevelingen. Gezien de aard van zijn bijzondere opdracht, werd en wordt de heer Rombaut hier nauw bij betrokken. Bij de implementatie van het BBB in het beleidsdomein RWO moeten deze aanbevelingen voor iedereen zichtbaar worden.

Gabriels

Gisteren heb ik op mijn kabinet overleg gepleegd met de voorzitters van de VVH, de VLEM en de VHM. Ik ben overigens blij dat mevrouw Heeren zo goed op de hoogte is van wat er op mijn kabinet gebeurt. Het overleg vond plaats op vraag van de betrokkenen. Ik heb hen dus niet opgevorderd, zoals werd beweerd. Ze hadden me een brief geschreven om de misverstanden op te helderen, en verwezen daarbij naar toespraken die ik onlangs naar aanleiding van projecten heb gehouden bij socialehuisvestingsmaatschappijen in Genk en Dilsen-Stokkem. Toen had ik namelijk duidelijk gezegd dat ik respect en waardering heb voor de overgrote meerderheid van onze diensten en instellingen, en dat ik vertrouwen heb in 99 percent ervan. Dat cijfer moet uiteraard worden gerelativeerd, maar de rest zijn in elk geval slechts absolute uitzonderingen. Ik had ook letterlijk gezegd dat er keihard wordt gewerkt. Het zijn immers slechts enkelingen die soms stokken in de wielen steken, al gaan die dan door tot in het absurde.

Het overleg is verlopen in een constructieve sfeer. De aanwezigen hadden geenszins de bedoeling er een politiek incident van te maken. Er is trouwens ook al een volgende overlegvergadering gepland op 20 mei aanstaande.

Ik herinner u eraan dat dit overleg onlangs door alle partijen uiterst positief is genoemd, aangezien het ook een trendbreuk met het verleden betekende. Het is duidelijk dat we ook in de toekomst op deze weg willen verder gaan.

Zoals gezegd, is het niet aan mij om te oordelen hoe bepaalde – al of niet vermeende – feiten moeten worden afgehandeld. Wel moet ik ervoor zorgen dat een afhandeling mogelijk is. Ik mag de feiten immers niet onder de mat vegen of de mogelijkheid creëren ze te seponeren. Ik mag vooral geen twijfel zaaien of toelaten dat sommige juiste vaststellingen morgen de werkkraft van anderen hypothekeren. Ik heb dan ook mijn plicht gedaan, zoals van de uitvoerende macht wordt verwacht.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, op welke datum hebt u het dossier doorgestuurd naar de CDBC ?

Minister Jaak Gabriels : Op 29 april.

Mevrouw Veerle Heeren : Voor alle duidelijkheid, niet ik heb die uitspraken over de sector gedaan,

noch mijn collega : dat deed u zelf, op 26 april. Ik kan alleen maar zeggen wat ik heb gehoord op radio en TV. Het is natuurlijk gemakkelijk nu te zeggen dat u bij een of andere opening een bocht hebt gemaakt en hebt gezegd dat het beeld niet voor alle maatschappijen geldt. Heel Vlaanderen heeft immers gehoord dat u publiekelijk de hele sector in een slecht daglicht hebt gesteld.

Ik ben blij te vernemen dat u zich hebt vergist en dat u het zo niet hebt bedoeld. Mag ik u echter vragen dan ook eens publiekelijk op radio en TV te zeggen dat niet alle maatschappijen heel slecht werken ?

De kwestie van de bedrijfsrevisor vind ik bijzonder merkwaardig. U zegt zelf dat u een half jaar geleden overleg hebt gevoerd met de regeringscommissaris. Ik veronderstel dat u daar de speciale adviseur mee bedoelt. Als dat al een half jaar geleden is, dan had u al veel eerder omzendbrieven naar de maatschappijen kunnen sturen, om bij het begin van het jaar een aantal dingen op de sporen te zetten.

Ik blijf het merkwaardig vinden. U hebt aan stemmingmakerij gedaan door het dossier niet door te sturen in januari, maar op een ogenblik dat u met andere dingen werd geconfronteerd, en het te warm werd.

Deze regering kan nog een jaar op post blijven. Ik hoop dat het professionalisme de bovenhand haalt, en dat de problematiek van het statuut van de bouwmaatschappijen kan worden uitgeklaard. U en uw voorgangers hebben dat al aangekondigd. U bent al de vierde bevoegde minister, maar het gaat erom wat de Vlaamse regering voor het sociaal woonbeleid heeft gedaan. We spreken elkaar over enkele weken.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mevrouw Heeren, van een polemiek wordt niemand beter. In de krant werden de feiten uit de rapporten expliciet weergegeven. Toen werd gevraagd naar mijn reactie, heb ik alleen maar gezegd wat er in de krant stond en dat wat daarin werd gezegd over al dan niet vermeende strafrechtelijke feiten, inderdaad in het rapport stond. Het heeft immers geen zin tegen een journalist te zeggen dat het niet klopt of dat ik het niet weet, als ik wel degelijk weet dat het juist is. Ik heb het dus gewoon bevestigd.

Ik heb alle bewuste fragmenten opnieuw beluisterd en bekeken. Welnu, ik heb daarin geen enkel on-

Gabriels

vertogen woord gezegd over het geheel. Het ging alleen om de misbruiken die waren vastgesteld in een paar maatschappijen, en waar ik duidelijkheid over wilde. Ik heb daar trouwens aan toegevoegd dat ik die duidelijkheid wilde met het oog op de rechtschapenheid van de andere maatschappijen.

Ik vergiste me toen ik het had over de regeringscommissarissen. Het gaat om de VHM-commissarissen, die er bij elke maatschappij zijn. Ik heb, op hun advies, besloten alle maatschappijen te verplichten een bedrijfsrevisor aan te stellen. Op deze ontmoeting waren heel wat mensen aanwezig. Op basis van die ontmoeting hebben we de VHM gevraagd om wat dit betreft een duidelijk schrijven te richten aan alle maatschappijen.

Mevrouw Heeren, in de rest van de procedure ben ik helemaal niet meer opgetreden. Dat wil ik duidelijk stellen. Ik heb mijn opdracht gegeven, en die is nadien ook uitgevoerd. Daar liggen inderdaad een aantal maanden tussen. Maar als u denkt dat dit iets te maken heeft met uw interpellatie, dan bewijst u zichzelf iets te veel eer : dit strookt niet met de werkelijkheid.

Zoals ik daarnet al zei, zijn we bezig het statuut te implementeren. Tegen het einde van het jaar wordt het beter bestuurlijk beleid geconcretiseerd. Dit zal mee in dit kader gebeuren. Zo zullen we er uiteindelijk – maar dat kunt u me niet verwijten – voor zorgen dat wat al heel lang wordt gevraagd, wordt afgerond en concreet wordt gemaakt.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Heeren werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 15 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 15.27 uur.*
- *De heer Jo Vermeulen treedt als voorzitter op.*

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brief van Europees Commissaris Frits Bolkestein betreffende het naleven van de Europese concurrentieregels bij de uitbesteding van het milieubeleid in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Penris tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brief van Europees Commissaris Frits Bolkestein betreffende het naleven van de Europese concurrentieregels bij de uitbesteding van het milieubeleid in Vlaanderen.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, wij zijn in het bezit gekomen van een schrijven van Europees Commissaris Bolkestein aan de federale minister van Buitenlandse Zaken over een kwestie die toch wel belang heeft voor een aantal Vlaamse aangelegenheden. De brief dateert al van het einde van vorig jaar, namelijk 16 oktober 2002. Naar ik heb vernomen, is hij een week later in behandeling genomen door de bevoegde federale diensten en – naar ik aanneem en hoop – ook doorgestuurd naar uw diensten. De inhoud van de brief heeft immers betrekking op Vlaamse aangelegenheden.

De Europese Commissie heeft ambtshalve een onderzoek verricht naar de bestaande wetgeving inzake overheidsopdrachten, en is tot de vaststelling gekomen dat er, wat de Belgische – en in het bijzonder de Vlaamse – situatie betreft, problemen kunnen rijzen met de systemen van overheidsgunningen die wij kennen bij autonome gemeentelijke bedrijven, intercommunale samenwerkingsverbanden en gemeentelijke VZW's. Ik bespaar u de details van deze brief. Het is een vrij lijvig en interessant document, dat eerst de Belgische situatie analyseert en daarbij ook heel uitgebreid stilstaat bij de regelgeving die in het Vlaams Gewest bestaat ten aanzien van de autonome gemeentebedrijven, bij het vrij recente decreet inzake de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de wetgeving met betrekking tot de VZW's.

In het tweede deel van de brief wordt de Europese regelgeving ten aanzien van overheidsopdrachten en overheidshandelingen nog eens belicht. De regels worden nog eens duidelijk op een rijtje gezet. Zo wordt verwezen naar de artikelen 43 en 49 van het EG-verdrag. Er wordt verwezen naar de speci-

Penris

fieke richtlijnen die betrekking hebben op de overheidsopdrachten. Er wordt eveneens verwezen naar de Europese rechtspraak, meer bepaald het in die context gekende arrest T-Cal.

Vervolgens wordt de conclusie getrokken. Als de Europees Commissaris de Belgische wetgeving – en in het bijzonder de Vlaamse decreetgeving – toetst aan die Europese regelgeving, rijst er een probleem. Hij concludeert het volgende: ‘De Commissie is van oordeel dat rechtshandelingen waarbij de gemeenten een autonoom gemeentebedrijf, een intercommunale of een andere vereniging’ – lees: een gemeentelijke VZW – ‘opdracht geven tot de uitvoering van een activiteit van gemeentelijk belang, behalve bij een volledige overdracht van bevoegdheden, beschouwd kunnen worden als maatregelen die de vrijheid van vestiging of het vrij verrichten van diensten in de zin van de artikelen 43 en 49 van het EG-verdrag kunnen beperken of zelfs, afhankelijk van de aard van de handeling, als overeenkomsten onder bezwarende titel in de zin van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten kunnen worden beschouwd. Op deze rechtshandelingen zouden in principe de regels en beginselen van het verdrag in het algemeen en de beginselen van non-discriminatie wegens nationaliteit in het bijzonder van toepassing moeten zijn. Naleving van dit beginsel verplicht met name tot transparantie, zodat de aanbestedende dienst zich ervan kan vergewissen dat het wordt nageleefd. Deze verplichting houdt in dat een passende mate van openbaarheid wordt gegarandeerd, zodat de dienstenmarkt voor mededinging wordt geopend en de aanbestedingsprocedures op onpartijdigheid kunnen worden getoetst. Hetzelfde geldt voor participaties in privaatrechtelijke vennootschappen, alsmede voor de goedkeuring van statutaire akten of overeenkomsten binnen een gemengde vennootschap bestaande uit de gemeenten en/of één of meer privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersonen.’

Dit is overigens een problematiek die de heer Wille al meermaals heeft aangekaart. Ik citeer verder: ‘Bovendien, wanneer op grond van de statuten en concrete feiten de rechtshandeling tussen de gemeente en een van de drie genoemde vormen van beheer van lokale openbare diensten als een overheidsopdracht in de zin van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten kan worden beschouwd, zijn de regels in deze richtlijnen van toepassing. Uit de door de Belgische autoriteiten verstrekte informatie blijkt dat op het ogenblik geen wettelijke bepaling bestaat die bekendmaking of een oproep tot mededinging verplicht stelt wanneer een gemeente

een gemeentelijke activiteit overdraagt aan een gemeentebedrijf, een intercommunale of een andere vereniging’ – lees een gemeentelijke VZW. ‘De wetgeving die op deze drie samenwerkingsverbanden van toepassing is, lijkt dus in strijd te zijn met de richtlijnen inzake overheidsopdrachten en/of de artikelen 43 en 49 van het EG-verdrag. De Commissie van de Europese Gemeenschappen is bijgevolg van oordeel dat het koninkrijk België krachtens de richtlijnen 92.50, 93.36, 93.37 en 93.38 en de artikelen 43 en 49 van het verdrag, op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen. De Commissie verzoekt daarop de Belgische regering om krachtens artikel 226 van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap binnen de 2 maanden na ontvangst van dit schrijven, haar opmerkingen over het hierboven uiteengezette standpunt te doen toekomen.’

Mijnheer de minister, deze kritiek kan zijn weerslag hebben op de manier waarop wij hetzij via de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, hetzij via autonome bedrijven, ons milieubeleid omkaderen. Meer bepaald zouden de constructies die bestaan rond de Vlaamse Milieuholding, Aquafin, enzovoort, onder vuur komen te liggen.

Minister Dua heeft al gereageerd in een aantal kwaliteitskranten. Ze vindt het zo goed als onaanvaardbaar dat Europa zich in deze aangelegenheid zo kritisch opstelt. Ik denk echter dat het probleem dat van de milieubeleidsgeving overtreft. Europees Commissaris Bolkestein levert fundamentele kritiek op de werkzaamheden van onze autonome gemeentelijke bedrijven, van onze intercommunale samenwerkingsverbanden en van de gemeentelijke VZW's. Mijnheer de minister, het lijkt me dan ook nuttig dat u het parlement inlicht over de manier waarop u de kritiek van de Europese Commissie hebt weerlegd.

Heeft de federale overheid u in kennis gesteld van deze brief? Heeft de federale overheid u de kans gegeven om de Europese kritiek te weerleggen? Hoe hebt u dat gedaan? Wat is nu de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen: Mijnheer de voorzitter, collega's, de leden van deze commissie hebben reeds op 3 december 2002 een afschrift ontvangen van de brief van Europees Commissaris Bolkestein naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer De Smet.

Van Grembergen

De Europese Commissie neemt niet speciaal het Vlaams beleid inzake de dienstverlening op de korrel. Er worden heel algemene vragen gesteld over de wetgeving in België, ongeacht of die van federale of regionale oorsprong is. Daarbij wordt de wijze van lokale dienstverlening via het stelsel van de autonome gemeentebedrijven, de intercommunale samenwerking en de gemeentelijke VZW's geïmplementeerd, in de mate dat zij een aantasting kunnen betekenen van de vrijheid van mededinging. Deze actie is trouwens het gevolg van een alomvattend onderzoek in de voorbije jaren. Daarbij zijn niet alleen België, maar ook andere lidstaten van de Europese Unie in gebreke gesteld.

Met het oog op een algemeen antwoord heeft de afdeling Overheidsopdrachten, die bij de kanselarij van de federale eerste minister hoort, zich verantwoordelijk gesteld voor de coördinatie van de verschillende feiten die zich op het terrein voordoen. De regelgeving is immers niet altijd dezelfde in de verschillende gewesten. Zowel in rechtstreeks overleg tussen de vertegenwoordigers van deze afdeling en de vertegenwoordigers van de gewestelijke administraties als in de besprekingen binnen de afdeling zelf, kwam de problematiek reeds meermaals aan bod. Dat gebeurde nog op een zitting van 22 april jongstleden. Daarnaast is er in een opbouwende sfeer ook informeel overleg gevoerd met vertegenwoordigers van het betrokken directoraat-generaal van de Europese Commissie. Wederzijdse informatie, en uitwisseling en toelichting bij de vraagstelling en bij de situatie in eigen land, stonden daarbij centraal op de agenda.

De opmerkingen van de Europese Commissie over de gemengde intercommunale samenwerking worden in Vlaanderen grotendeels ontkracht op grond van het decreet van 6 juli 2001 dat precies deze gemengde formule in de toekomst heeft uitgesloten.

De Europese Commissie verwachtte een antwoord begin mei. Tijdens de vergadering van 22 april heeft de afdeling Overheidsopdrachten toegezegd een definitieve versie voor te bereiden en die voor te leggen aan de betrokken partijen. De Europese Commissie werd daarvan officieel op de hoogte gebracht per brief van 5 mei. Ik zal dit antwoord, dat uiteraard niet alleen naar de Vlaamse toestand zal verwijzen, aan de commissie bezorgen nadat ik het aan de Vlaamse regering heb voorgelegd.

Mijnheer Penris, u hebt het over de Europese bezwaren die de werking van een aantal met naam genoemde organisaties zouden hinderen. Dit be-

treft echter een andere ingebrekestelling. Het antwoord daarop behoort tot de bevoegdheid van minister Dua.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthoud daaruit dat de zaak nog hangende is. Voorlopig zijn er dus nog geen potten gebroken.

Verder stel ik vast dat de klachten over een aantal samenwerkingsverbanden op het vlak van milieu, geïmplementeerd worden via een latere ingebrekestelling vanwege hetzelfde commissariaat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Jan Penris, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het standpunt van de federale staatssecretaris voor Energie over de 'Elia-compensatie' voor de gemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Smet tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het standpunt van de federale staatssecretaris voor Energie over de 'Elia-compensatie' voor de gemeenten.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil nogmaals een vraag om uitleg stellen over de Elia-compensatie. We hebben hierover al meermaals van gedachten gewisseld. Uit de antwoorden van de minister heb ik steeds onthouden dat de Vlaamse regering alles in het werk stelt om in een compensatie voor de gemeentebesturen te voorzien die hun inkomsten uit dividenden zien dalen. Premier Verhofstadt stelde voor om de compensatie via de Elia-gelden te doen.

Mijnheer de minister, het is een feit dat het niet eenvoudig is om deze zaak op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen. Notulen van dergelijke

De Smet

vergaderingen worden ook niet altijd opgesteld en bijgehouden. Uit een persbericht van 9 april van voormalig staatssecretaris Deleuze vernam ik dat op het Overlegcomité van 29 november 2002 groen licht werd gegeven voor een maatregel die complementair zou zijn aan wat gewesten aan initiatieven hadden genomen. Er werd een werkgroep samengeroepen waarop de kabinetten van minister Van Grembergen en Stevaert aanwezig waren, en er werd een ontwerp van uitvoeringsbesluit voorgelegd.

Er zou een distributietaks voor de gemeenten worden voorgesteld met drie mogelijkheden : een taks van 1 euro, 1,5 euro of 2 euro per gedistribueerde 1.000 kilowattuur. Dat zou een opbrengst van 80 miljoen, 120 miljoen en 160 miljoen euro opleveren. Er was ook in een verdeelsleutel voorzien waardoor de opbrengst voor de Vlaamse gemeenten 48,8 miljoen, 73,2 miljoen of 97,6 miljoen euro zou bedragen. Mijnheer de minister, er is nergens iets van dit voorstel terug te vinden. U hebt er ook nooit over gesproken in de antwoorden op mijn vragen om uitleg en interpellaties. Daarnaast stel ik vast dat in het beste geval slechts een derde van de gederfde inkomsten zou worden gecompenseerd.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat er op een interkabinettenwerkgroep een ontwerp van uitvoeringsbesluit is voorgelegd door voormalig staatssecretaris Deleuze ? Zo ja, wat is uw standpunt daaromtrent ? Kunt u zich verzoenen met de bovengenoemde bedragen ter compensatie ? U moet een omzendbrief aan de gemeentebesturen sturen met instructies over de opmaak van de begroting 2004. Hebt u er al meer zicht op over de manier waarop u die klus zult klaren ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Smet, u doet me denken aan Cato, de Romeins senator die zijn betogen op het spreekgestoelte stevast afsloot met : 'Carthago delenda est'. U herhaalt steeds dezelfde vraag, en ik begrijp dat, want u hebt ook voor 100 percent gelijk. Er is nog altijd geen oplossing voor dit probleem en het is goed dat u vragen blijft stellen.

Op een interkabinettenwerkgroep bij de voormalige staatssecretaris voor Energie van eind 2002 werd inderdaad een ontwerp van uitvoeringsbesluit rondgedeeld. Deze werkgroep kwam op 18 december 2002 samen, en niet op 12 december 2002 zoals

werd gesteld in een artikel in Het Belang van Limburg. Op deze interkabinettenwerkgroep waren van Vlaamse zijde vertegenwoordigers aanwezig van het kabinet van toenmalig Vlaams minister van Energie, de heer Stevaert, van mijn kabinet en van het kabinet van de minister-president.

Als bijlage bij het voorgelegde ontwerp van uitvoeringsbesluit werd een overzicht rondgedeeld met verschillende mogelijke scenario's. Naargelang daarvan zou de algemene opbrengst van een mogelijke taks 80 miljoen euro of 156 miljoen euro bedragen. Aan de hand van een verdeelsleutel zou dit voor de Vlaamse gemeenten volgens het eerste scenario een totale opbrengst van 48,8 miljoen euro betekenen, en volgens het tweede scenario 95,1 miljoen euro.

De Vlaamse delegatie was het daarmee niet eens, want dit correspondeert niet met de formele belofte van premier Verhofstadt. Het was een persoonlijk voorstel van de staatssecretaris.

Deze bedragen zijn onvoldoende om het verlies aan dividenden te dekken. De dekkingsgraad van het inkomstenverlies door de liberalisering zou namelijk voor de Vlaamse gemeenten maar 27 percent bedragen in het eerste scenario en 53 percent in het tweede scenario. De compensatie is bijgevolg onvoldoende. De vooropgestelde verdeelsleutel was gebaseerd op enerzijds de verhouding tussen de hoeveelheid verbruikte kilowattuur per gemeente en de hoeveelheid getransporteerde kilowattuur door de netbeheerder op het transmissienet, en anderzijds de verhouding tussen het aantal inwoners per gemeente en het totaal aantal inwoners in België. Op deze vergadering hebben de vertegenwoordigers van de Vlaamse ministers het standpunt ingenomen niet akkoord te kunnen gaan met de voorstellen, noch inzake het bedrag, noch inzake de criteria, want beide zijn nadelig voor Vlaanderen.

Er was toen afgesproken dat staatssecretaris Deleuze vóór eind januari met een voorstel zou komen en een nieuwe IKW zou organiseren. Ik heb daar, als gevolg van de vragen die mij hier werden gesteld, op aangedrongen. Ik heb dit hier medegedeeld op 16 januari 2003, en de staatssecretaris vervolgens nogmaals herinnerd aan de IKW.

Ik wil nog eens benadrukken dat ik betreurt dat er voor deze federale bestuursperiode geen KB meer wordt bekrachtigd dat de gemeenten compenseert voor de inkomstenverliezen ten gevolge van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. In elk geval zal dit dossier na 18 mei op de federale regeringsta-

Van Grembergen

fel komen. Ik zal daar blijven op hameren, zodat uitvoering wordt gegeven aan de belofte van de premier en aan het programma.

Ik geef u 100 percent gelijk dat u dit voortdurend aankaart. We staan – net zoals bij de politiehervorming en de middelen daarvoor – aan dezelfde kant. Als die afspraak niet wordt gehonoreerd, krijgen we een opstand van de gemeenten tegen de federale overheid. Dat weet u ook.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Ik wil nog even terugkomen op de omzendbrief. Dat is een Vlaams initiatief.

Na de verkiezingen zullen de regeringsonderhandelingen enige tijd op zich laten wachten. Ik neem aan dat u die brief moet verzenden vooraleer u zicht hebt op de federale afspraken. Hoe schat u dat in ?

Minister Paul Van Grembergen : Dit zal halfweg juli, bij de begrotingscontrole, aan bod komen.

De heer Bart De Smet : Ik kan niet goed volgen, mijnheer de minister. Volgens de kabinetschef van voormalig staatssecretaris Deleuze zijn voor hen de zaken rond en moet Vlaanderen nu handelen. Nu verneem ik van u dat dit niet klopt. Oppositie of meerderheid : de zorg voor de gemeentefinanciën moet ons aller aandacht genieten. Dit lijkt verre van degelijk bestuur.

De eerste minister doet beloftes maar realiseert die niet, en nu moet een Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden een omzendbrief schrijven aan de gemeenten. U wordt nu verplicht tot handelen. U hebt de gemeenten een compensatie beloofd : ze mogen in hun meerjarenplanning inschrijven wat ze in het verleden hebben gekregen. Van de compensatie is nog niets in huis gekomen, en de zekerheid is zoek.

Ik vrees dat u niet tijdig op de hoogte zult zijn van definitieve beslissingen over compensaties. Veel gemeenten zullen in de problemen komen door uw omzendbrief – geen financiële problemen, maar onzekerheid. Ze zullen niet over de gegevens beschikken om een degelijke begroting op te maken. Dat blijft voor mij een foute beslissing.

Toen ik u vroeg om de gemeenten voorschotten uit te betalen, hebt u terecht neen geantwoord, want u

wilde niet in die valkuil trappen zoals bij de politiehervorming. U wou eerst de besluitvorming en de wettelijke regeling kennen. Toen hebt u de omzendbrief verstuurd. Het blijft de vraag – en de gemeenten houden terdege rekening met een negatief antwoord – of er nu compensaties komen of niet.

Alle politieke partijen willen dat de compensaties er komen. We zullen in elk geval de zaak verder opvolgen, zij het niet met plezier of vreugde in ons werk. We zijn op weg naar een catastrofale situatie.

Minister Paul Van Grembergen : In een federaal land moeten alle partijen loyaal zijn. Dat is mijn uitgangspunt.

De heer Bart De Smet : Het zou niet normaal zijn als u geen rekening zou houden met de verklaringen van de federale eerste minister. Dit is echter een communautair geschilpunt geworden, terwijl Vlaanderen hier op zich niets mee te maken had.

Pas toen u uw omzendbrief schreef, werd het een communautaire zaak. Als u dat niet had gedaan, was de begrotingsopmaak 2003 een gigantisch probleem geworden. Dan had de federale overheid de compensaties nu al moeten inschrijven en hadden de gemeenten een sluitend meerjarenplanning kunnen maken. Nu wordt de bal heen en weer geëkaatst binnen de federale regering. We hadden er ons beter niet mee bemoeid.

Minister Paul Van Grembergen : Voordat de brief naar de gemeenten werd verstuurd en voordat de discussie op het federale niveau werd gevoerd, werd ik zowel hier als in het parlement doorlopend ondervraagd over de gemeentelijke begrotingen. Telkens was de teneur de volgende : zult u de gemeenten in de steek laten, of zult u als minister van Binnenlandse Aangelegenheden, als partner van de gemeenten, een engagement eisen ? Ik heb dat engagement gevraagd en gekregen. Dit is niet meer dan normaal aangezien de programmawet goedgekeurd werd.

Bovendien heb ik deze informatie als een beslissing van de hele Vlaamse regering gebracht. Ikzelf was behoedzamer. Ik was aanvankelijk niet zinnens om in mijn omzendbrief een vergoeding van 100 percent te beloven, maar van 75 percent. De Vlaamse regering heeft toen beslist dat 75 percent van een zwakke houding zou getuigen. De hele regering heeft beslist om een vergoeding van 100 percent te eisen.

Van Grembergen

Dat werd politiek vertolkt op de tribune. U weet toch nog hoe voormalig federaal minister Durant werd aangepakt omwille van haar verklaringen en engagementen in het parlement. Dit is een parlementair gegeven geworden. Hetzelfde geldt voor de beloftes van de premier. Voor mij is er geen sprake van twee maten en twee gewichten. Dat kan ik op geen enkele manier ontdekken – of ik zou schizofreen moeten zijn, en dat ben ik niet, op geen enkel vlak.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.58 uur.*
